

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. huhtikuuta 2015
(OR. en)

8397/15

EDUC 113
SOC 268
CULT 23
JEUN 33
AUDIO 10
TELECOM 98
DIGIT 28

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper I)
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	6528/15 EDUC 37 SOC 97 CULT 8 JEUN 13 AUDIO 4 TELECOM 50 DIGIT 1
Asia:	Ehdotusneuvoston päätelmiksi varhaiskasvatuksen ja alemman perusasteen koulutuksen roolista luovuuden, innovoinnin ja digitaalisten taitojen edistämisessä – Hyväksyminen

Pysyvien edustajien komitea totesi 29. huhtikuuta 2015 pidetyssä kokouksessaan, että edellä mainituista päätelmistä oli nyt päästy yksimielisyyteen.

Neuvostoa pyydetään näin ollen antamaan päätelmät liitteenä olevan tekstin mukaisina ja toimittamaan ne julkaistaviksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Neuvoston päätelmät
varhaiskasvatuksen ja alemman perusasteen koulutuksen roolista
luovuuden, innovoinnin ja digitaalisten taitojen edistämisessä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

UNIONIN PYRKIESSÄ RAKENTAMAAN DIGITAALITALOUTTA¹,

OTTAA HUOMIOON

1. elinikäisen oppimisen avaintaidoista 18. joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen, jossa digitaalisen osaamisen edellyttämä tieto-, taito- ja asennekokonaisuus² määritellään yhdeksi niistä avaintaidoista, joita jokainen tarvitsee itsensä toteuttamista ja kehittämistä, aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja työtä varten³, ja jossa korostetaan koulutuksen keskeistä roolia sen varmistamisessa, että nuorilla on mahdollisuus kehittää tällaisia perustaitoja.

¹ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 24. ja 25. lokakuuta 2013 (EUCO 169/13, osa I, erityisesti kohdat 1–12).

² *"Digitaaliin taitoihin kuuluu tietoyhteiskunnan teknologian hallinta ja kriittinen käyttö työssä, vapaa-aikana ja viestinnässä. Niitä tukevat tieto- ja viestintätekniikan perustaidot, kuten tietokoneen käyttäminen tiedon hakuun, arviointiin, tallentamiseen, tuottamiseen, esittämiseen ja vaihtamiseen sekä viestintätarkoituksiin ja osallistumiseen yhteistyöverkostoihin Internetin välityksellä." jne.*

³ EUVL L 394, 30.12.2006, s. 10–18.

2. Luovuuden ja innovoinnin edistämisestä koulutuksen avulla 22. toukokuuta 2008 annetut neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät, joissa korostetaan erityisesti, että opettajien ja oppimisympäristön keskeisenä tehtävänä on vaalia ja tukea jokaisen lapsen luovia kykyjä⁴.
3. Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista 12. toukokuuta 2009 annetut neuvoston päätelmät⁵, joissa luovuuden ja innovoinnin edistäminen kaikilla koulutusasteilla asetetaan yhdeksi puitteiden neljästä strategisesta tavoitteesta ja määritellään digitaalisten taitojen kaltaisten monialaisten avaintaitojen hankkiminen keskeiseksi haasteeksi tältä osin.
4. Medialukutaidosta digitaalisessa ympäristössä 27. marraskuuta 2009 annetut neuvoston päätelmät, joissa korostetaan sekä parempia mahdollisuuksia hyödyntää mediaa että uuden teknologian vastuullista käyttöä⁶.
5. Varhaiskasvatuksesta 20. toukokuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät⁷, joissa todetaan, että korkeatasoinen varhaiskasvatus täydentää perheen keskeistä tehtävää ja luo kielten oppimisen, tuloksellisen elinikäisen oppimisen, sosiaalisen integraation, henkilökohtaisen kehityksen ja työllistyvyyden olennaisen perustan sekä edistää kognitiivisten ja ei-kognitiivisten taitojen hankkimista.
6. Kulttuuri- ja luovuuskompetensseista ja niiden merkityksestä Euroopan aineettoman pääoman rakentamisessa 29. marraskuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät⁸, joissa todetaan tällaisten taitojen olevan perusta kestäväälle ja osallistavalle kasvulle, sillä ne edistävät innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen kehittämistä.

⁴ EUVL C 141, 7.6.2008, s. 17–20.

⁵ EUVL C 119, 28.5.2009, s. 2–10.

⁶ Asiak. 15441/09.

⁷ EUVL C 175, 15.6.2011, s. 8–10.

⁸ EUVL C 372, 20.12.2011, s. 19–23.

7. Lasten suojelusta digitaalimaailmassa 29. marraskuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät⁹, joissa korostetaan, että lapsia on tärkeä valistaa digitaalimaailmassa kohdattavista mahdollisista riskeistä, ja kehoitetaan johdonmukaisuuteen verkkoturvallisuuden ja medialukutaidon edistämisessä kouluissa sekä varhaiskasvatuksessa.
8. Lukutaidosta 26. marraskuuta 2012 annetut neuvoston päätelmät, joissa todetaan, että koulutusjärjestelmissä ei ole täysin hyödynnetty uusien teknologioiden vaikutusta lukutaitoon ja että opetusmateriaalien ja -menetelmien tarkistaminen digitoinnin lisääntyessä sekä opettajien tukeminen uusien opetusmenetelmien käytössä voi lisätä oppijoiden motivaatiota¹⁰.
9. Eurooppalaisesta strategiasta internetin parantamiseksi lasten näkökulmasta 26. marraskuuta 2012 annetut neuvoston päätelmät¹¹, joissa korostetaan, että opetusalan ja vanhempien tärkeänä tehtävänä on auttaa lapsia hyödyntämään internetin tarjoamia mahdollisuuksia turvallisella ja hyödyllisellä tavalla ja että opettajien ja vanhempien on pysyttävä ajan tasalla jatkuvasti kehittyvän teknologian muuttumisessa.
10. Tehokkaasta opettajankoulutuksesta 20. toukokuuta 2014 annetut neuvoston päätelmät, joissa korostetaan sen tärkeyttä, että opettajat hankkivat riittävästi tietoa digitaalisen oppimisen välineistä ja avoimista oppimisresursseista, jotta he voivat hyödyntää niitä tehokkaasti opetuksessa ja antaa oppijoille edellytykset kehittää digitaalisia taitojaan¹².

⁹ EUVL C 372, 20.12.2011, s. 15-18.

¹⁰ EUVL C 393, 19.12.2012, s. 1-4.

¹¹ EUVL C 393, 19.12.2012, s. 11-14.

¹² EUVL C 183, 14.6.2014, s. 22-25.

TOTEAA, ETTÄ

1. Luovuuden, innovoinnin ja digitaalisten taitojen edistämisestä koulutuksen avulla jo varhaisessa iässä¹³ voi olla hyötyä myöhemmin, koska se luo perustan myöhemmälle oppimiselle nostamalla tiedon tasoa huomattavasti ja parantamalla yleisesti kunkin lapsen edellytyksiä kehittää luovaa ja kriittistä ajattelukykyä ja tulla huomispäivän Euroopassa vastuulliseksi kansalaiseksi, joka kykenee vastaamaan yhä verkostoituneemman ja globaalimman maailman haasteisiin.
2. Kyky innovoida ja kehittää uusia tuotteita ja palveluja liittyy suurelta osin taloutta ja yhteiskuntaa hämmästyttävällä nopeudella muuttavan digitaalisen vallankumouksen etujen valjastamiseen, mikä tarkoittaa, että tulevana vuosikymmeninä taloudellinen menestyminen riippuu muun muassa kansalaisista, joilla on luovia ja innovatiivisia edellytyksiä ja joilla on korkeatasoiset digitaaliset taidot.
3. Digitaaliset taidot hallitsevien käyttäjien sekä tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden kasvavan kysynnän tyydyttämiseksi Euroopan on vastattava haasteeseen ja kyettävä tarjoamaan kaikille kansalaisille tilaisuuksia vapauttaa luova tai innovatiivinen potentiaalinsa ja kehittää digitaalisia taitojaan elinikäisen oppimisen kautta.

¹³ Näissä päätelmissä tarkoitetut koulutustasot vastaavat lähinnä

- ISCED-tasoa 0.2 (esiasteen koulutus): *"Koulutus, jonka tarkoitus on tukea varhaista kehitystä valmistauduttaessa kouluun ja yhteiskuntaan. Ohjelmat, jotka on tarkoitettu lapsille kolmesta ikävuodesta alemman perusasteen koulutuksen alkuun."*
- ISCED-tasoa 1 (alemman perusasteen koulutus): *"Ohjelmat, jotka on tarkoitettu antamaan opiskelijoille perustaidot lukemisessa, kirjoittamisessa ja matematiikassa sekä vakaan perustan oppimiselle."*

ON NÄIN OLLEN YHTÄ MIELTÄ SEURAAVASTA:

luovuuden ja innovoinnin osalta:

1. Koulutusjärjestelmillä on yhdessä epävirallisen ja arkioppimisen kanssa keskeinen rooli luovien ja innovatiivisten valmiuksien kehittämisessä varhaisesta iästä lähtien, sillä ne ovat keskeisiä tekijöitä taloudellisen kilpailukyvyn ja työllistävyyden kehittämisessä tulevaisuudessa mutta yhtä lailla tärkeitä itsensä toteuttamisen ja kehittämisen, sosiaalisen osallisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden edistämässä.
2. Opettajilla ja varhaiskasvatuksen ammattilaisilla on keskeinen tehtävä lasten uteliaisuuden, mielikuvituksen ja kokeilunhalun herättämisessä sekä autettaessa heitä kehittämään perustaitojen ja erityistietojen lisäksi myös luovuuden ja innovoinnin edellyttämiä laaja-alaisia taitoja, kuten kriittistä ajattelua, ongelmanratkaisua ja aloitekykyä.
3. Oppiminen leikkimällä ja mahdollisesti pedagogista arvoa omaavien pelien ja digitaalisten välineiden avulla kehittää sekä mielikuvitusta, intuitiota ja tutkivaa mieltä että myös yhteistyö- ja ongelmanratkaisukykyä ja on sen vuoksi tärkeää kaikkien lasten kehitykselle ja oppimiselle erityisesti varhaislapsuudessa.
4. Kaikella tällä on merkittäviä vaikutuksia pedagogisten toimintamallien, opetusresurssien ja oppimisympäristön nykyaikaistamisen sekä opettajien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten peruskoulutuksen ja jatkuvan ammatillisen kehittymisen kannalta, sillä on tarpeen varmistaa, että he kykenevät ruokkimaan lapsissa luovuutta ja innovointia antamalla niistä esimerkkejä omassa opetuksessaan.

ja digitaalisten taitojen osalta:

5. Vaikka digitaalisilla välineillä ei voida korvata keskeistä luokkatyöskentelyä, -harjoituksia ja -materiaalia, tällaisten välineiden käyttö ja sisällyttäminen soveltuvisissa tapauksissa opetus- ja oppimisprosesseihin voi vaikuttaa oppimisprosessien laatuun ja tehokkuuteen sekä parantaa oppilaiden motivaatiota, ymmärtämistä ja oppimistuloksia.
6. Digitaalisten taitojen tehokkaalla ja iän mukaisella kehittämisellä varhaiskasvatuksessa ja alemman perusasteen koulutuksessa on huomattava vaikutus pedagogisiin menetelmiin, arviointiin, pedagogisiin resursseihin ja oppimisympäristöön, ja se auttaa kaventamaan digitaalista kuilua.
7. Yhtä merkittävää on, että tällä on vaikutusta sekä opettajien että varhaiskasvatuksen ammattilaisten peruskoulutukseen ja jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen. Sen avulla voidaan varmistaa, että he kehittävät edellytyksiään, menetelmiään ja taitojaan edistää uuden teknologian tehokasta ja vastuullista käyttöä pedagogisiin tarkoituksiin ja tukea lapsia digitaalisten taitojen kehittämisessä.
8. Maailmassa, jossa lapset ovat yleisesti hyvin tottuneita digitaaliseen mediaan, koulutuksella on lisäksi merkittävä tehtävä digitaalisten välineiden turvallisen ja vastuullisen käytön edistämässä ja medialukutaidon kehittämisessä. Tällä tarkoitetaan kykyä löytää digitaalisesti luotua sisältöä mutta ennen kaikkea kykyä tulkita, käyttää, jakaa, luoda ja arvioida kriittisesti tällaista sisältöä.

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA, OTTAEN ASIANMUKAISESTI HUOMIOON
TOISSIJAISUUDEN JA OPPILAITOSTEN ITSENÄISYYDEN

luovuuden ja innovoinnin osalta:

1. Kannustamaan opettajankoulutuslaitoksia, varhaiskasvatuksen ammattilaisten oppilaitoksia ja täydennyskoulutuksen tarjoajia mukauttamaan ohjelmiaan uusien oppimisvälineiden käyttöön ja kehittämään asianmukaisia pedagogisia menetelmiä, jotka kannustavat luovuuteen ja innovointiin jo varhaislapsuudessa.
2. Kannustamaan tapauksen mukaan koulutuksen tarjoajia tai asianomaisia viranomaisia antamaan kouluille ja varhaiskasvatusta tarjoaville laitoksille riittävän välineistön, jotta ne voisivat tukea luovien ja innovatiivisten taitojen kehittymistä.
3. Kannustamaan sekä opettajille että varhaiskasvatuksen ammattilaisille peruskoulutusta ja jatkuvan ammatillisen kehittymisen ohjelmia tarjoavia laitoksia kiinnittämään huomiota siihen, millä keinoilla voidaan tehokkaasti herättää uteliaisuus ja kokeilunhalu sekä edistää luovaa ja kriittistä ajattelua ja kulttuurin tuntemusta esimerkiksi taiteen, musiikin ja teatterin avulla, sekä tarkastelemaan luovien kumppanuuksien mahdollisuuksia.
4. Edistämään sellaisten virallisen ja epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen mallien kehittämistä lapsille, joiden tarkoituksena on luovuuden ja innovoinnin edistäminen ja joissa samalla tunnustetaan vanhempien ja perheiden tärkeä rooli.

ja digitaalisten taitojen osalta:

5. Lisäämään mahdollisuuksia käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa ja helpottamaan tieto- ja viestintäteknologian edistämistä, digitaalisten taitojen kehittämistä ja iän mukaista digitaalisiin laitteisiin perehdyttämistä sekä digitaalisten välineiden käyttöönottoa varhaiskasvatuksessa ja alemman perusasteen koulutuksessa tunnustaen samalla vanhempien ja perheiden tärkeän roolin sekä eri-ikäisten erilaiset oppimistarpeet.

6. Kannustamaan opetustarkoituksissa digitaalisten välineiden kehittämiseen ja käyttöön sekä sellaisten pedagogisten toimintamallien kehittämiseen ja käyttöön, jotka voivat edistää taitojen kehittämistä kaikilla aloilla – mukaan lukien erityisesti luku- ja kirjoitustaito, laskutaito, matematiikka, luonnontieteet, teknologia ja vieraat kielet – jotta muutamaa viimeaikaisissa kansainvälisissä tutkimuksissa todettuihin haasteisiin voitaisiin vastata¹⁴.
7. Kannustamaan tapauksen mukaan koulutuksen tarjoajia tai asianomaisia viranomaisia antamaan kouluille ja varhaiskasvatusta tarjoaville laitoksille riittävän välineistön, jotta ne voisivat edistää iän mukaista digitaalisten taitojen kehittämistä, erityisesti antamalla käyttöön lisää erilaisia digitaalisia välineitä ja infrastruktuuria.
8. Kannustamaan opettajien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten kouluttajia, opettajia, varhaiskasvatuksen ammattilaisia ja koulujen johtajia – sekä peruskoulutuksen että jatkuvan ammatillisen kehittämisen kautta – kohottamaan digitaaliset taitonsa riittävälle tasolle ja hankkimaan valmiudet käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa opetuksessa, sekä kehittämään tehokkaita menetelmiä medialukutaidon edistämiseksi jo varhaislapsuudessa.
9. Tutkimaan digitaalisten välineiden mahdollisuuksia tukea oppimista erilaisissa tilanteissa ja tarjota yksilöllisempiä oppimismalleja, jotka voivat palvella varsin erilaisia oppilaita erittäin lahjakkaista heikompiin sekä lähtökohdiltaan heikompia lapsia ja niitä, joilla on erityistarpeita.

¹⁴ Tulokset vuoden 2012 PISA-tutkimuksesta (jossa mitattiin 15-vuotiaiden koululaisten lukutaitoa sekä matemaattista ja luonnontieteellistä osaamista) osoittavat edistymistä kohti vuodelle 2020 asetettua perustaitojen vertailuarvotavoitetta, jonka mukaan perustaidoissa heikosti menestyvien osuus saisi olla enintään 15 prosenttia, vaikka EU on kokonaisuutena selvästi jäljessä tavoitteesta matematiikan alalla. Kaikilla aloilla suositellaan jatkuvia toimia, erityisesti sellaisten oppilaiden osalta, joiden sosioekonominen asema on heikko. Ensimmäisen eurooppalaisen kielitaitotutkimuksen (2012) tulokset osoittavat, että niin ensimmäisen kuin toisenkin vieraan kielen taito on yleisesti alhaisella tasolla, vaikka tuloksissa on eroja jäsenvaltioittain.

10. Edistämään koulujen ja opettajien viestintää ja yhteistyötä alueellisella, kansallisella, Euroopan ja kansainvälisellä tasolla, myös hyödyntäen *eTwinningiä*.
11. Tutkimaan innovatiivisia opetusvälineitä ja digitaalista luovuutta koskevan yhteistyön mahdollisuuksia avointa lähdekoodia käyttävän yhteisön kanssa.
12. Toteuttamaan toimia edistääkseen mediakasvatusta ja medialukutaitoa, erityisesti digitaaliteknologian turvallista ja vastuullista käyttöä varhaiskasvatuksessa ja alemman perusasteen koulutuksessa.

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA

1. Toteuttamaan tarvittavat toimet ja aloitteet luovuuden, innovoinnin ja digitaalisten taitojen edistämiseksi varhaiskasvatuksessa ja alemman perusasteen koulutuksessa, hyödyntäen tällaisten toimien ja aloitteiden tukemisessa tehokkaasti EU:n resursseja, kuten Erasmus + -ohjelmaa ja Euroopan rakenne- ja investointirahastoja.
2. Edistämään ja kehittämään yhteistyötä, hyvien käytäntöjen vaihtoa ja keskinäistä oppimista luovuuden, innovoinnin ja digitaalisten taitojen edistämiseksi varhaiskasvatuksessa ja alemman perusasteen koulutuksessa sekä epävirallisen ja arkioppimisen kautta.
3. Määrittämään tutkimuksen avulla esimerkkejä opettajien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten kannalta tehokkaimmista menetelmistä ja käytännöistä kussakin varhaiskasvatuksen ja alemman perusasteen koulutuksen vaiheessa, jotta lapsia voitaisiin auttaa kehittämään luovia ja innovatiivisia kykyjä sekä kehittämään digitaalisia taitoja. Harkitsemaan tässä yhteydessä varhaiskasvatuksen laatupuitteiden keskeisten periaatteiden panemista täytäntöön tarvittaessa.

JA PYYTÄÄ KOMISSIOTA

1. Jatkamaan monialaisia taitoja sekä digitaalista oppimista ja verkko-oppimista käsittelevien *ET 2020* -työryhmien käynnissä olevaa työtä luovuuden, innovoinnin ja digitaalisten taitojen edistämiseksi tarvittaessa jo varhaislapsuudessa.
 2. Edistämään yhteistyötä ja keskinäistä oppimista Euroopan tasolla, sekä strategisten puitteiden (ET 2020) yhteydessä että *Erasmus+* -ohjelman kautta.
 3. Jatkamaan näiden päätelmien kattamien alojen seurantaan nykyisten välineiden ja raporttien avulla ja välttäen kaikki ylimääräiset hallinnolliset rasitteet.
-

Muuta tausta-aineistoa

1. EU:n luku- ja kirjoitustaidon korkean tason asiantuntijaryhmän loppuraportti, syyskuu 2012¹⁵.
2. Komission tiedonanto 25.9.2013: *Avoin koulutus: innovatiivisia opetus- ja oppimismahdollisuuksia kaikille uuden teknologian ja avointen oppimisresurssien avulla*¹⁶.
3. Euroopan komission julkaisu (2013): *Comenius - Examples of good practices*¹⁷.
4. Euroopan komission, eurooppalaisen kouluverkon ja Liègen yliopiston julkaisu (2013): *Survey of Schools - ICT in Education*¹⁸.
5. OECD:n julkaisu (2013): *Innovative Learning Environments*¹⁹.
6. Eurooppalainen korkean tason konferenssi *Education in the Digital Era*, Bryssel, 11. joulukuuta 2014.
7. Varhaiskasvatusta pohtineen työryhmän raportti vuodelta 2014: 'Proposal for key principles of a Quality Framework for early childhood education and care'²⁰

¹⁵ Ks. http://ec.europa.eu/education/policy/school/doc/literacy-report_en.pdf

¹⁶ 14116/13 + ADD 1.

¹⁷ Ks. http://ec.europa.eu/education/library/publications/2013/comenius_en.pdf

¹⁸ Ks. <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/KK-31-13-401-EN-N.pdf>

¹⁹ Ks. http://www.oecd-ilibrary.org/education/innovative-learning-environments_9789264203488-en

²⁰ http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/archive/documents/ecec-quality-framework_en.pdf